

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра освіти та управління навчальним закладом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЗП 1. Педагогіка вищої школи

2026–2027 навчальний рік

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович, доктор педагогічних наук, професор
Контактний телефон	+380970019802
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	249-853-5689, код доступу 1063
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4505
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери (Viber, Telegram); або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт	
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Загальної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	Базові знання з педагогіки, психології та теорії фізичного виховання, набуті на попередньому рівні вищої освіти.	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Подальші: ПП 1 Методика викладання фізичного виховання у закладі вищої освіти;	

	ПП 2 Методика викладання фізичного виховання у закладі вищої освіти (курсова робота); П 1 Педагогічна практика.
--	--

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Сформувати здатність проєктувати, проводити й оцінювати освітній процес у закладі вищої освіти з урахуванням особливостей підготовки фахівців фізичної культури і спорту, принципів академічної доброчесності та сучасних цифрових форм навчання.

Завдання навчальної дисципліни

- аналізувати закономірності, принципи та методи навчання дорослих у вищій школі;
- проєктувати результати навчання, заняття й засоби їх оцінювання;
- розвивати педагогічну комунікацію, фасилітацію дискусій і командну взаємодію;
- добирати інклюзивні й цифрові методи для очного, дистанційного та змішаного навчання;
- дотримуватися професійної етики, академічної доброчесності й вимог безпеки.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні знати

- теоретичні основи, принципи та сучасні методи навчання у вищій школі;
- особливості навчання дорослих і формування результатів навчання;
- принципи оцінювання, зворотного зв'язку, доступності й академічної доброчесності;
- засади педагогічної комунікації, професійної етики та безпеки освітнього процесу.

Після вивчення дисципліни здобувачі повинні вміти

- проєктувати заняття з фахової дисципліни відповідно до очікуваних результатів;
- добирати очні, дистанційні та змішані методи навчання й цифрові засоби;
- розробляти критерії оцінювання та надавати змістовний зворотний зв'язок;
- проводити фрагмент заняття, аналізувати педагогічні ситуації та рефлексувати власну практику.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність адаптуватися до нових умов професійної діяльності, діяти в умовах невизначеності та приймати ефективні рішення.

ЗК 7. Здатність мотивувати учасників освітнього й тренувального процесу, працювати в команді та досягати спільної мети.

ЗК 10*. Здатність до самоменеджменту, професійного саморозвитку, самоосвіти та навчання впродовж життя.

ЗК 11*. Здатність діяти на засадах академічної доброчесності, професійної етики, соціальної відповідальності та дотримуватися принципів сталого розвитку.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

Програмні результати навчання:

РН 4. Зрозуміло, логічно й аргументовано доносити професійні знання, висновки та рекомендації до фахівців, здобувачів освіти й інших категорій населення, використовуючи сучасні комунікаційні технології.

РН 5. Проєктувати, організовувати та здійснювати освітній процес, розробляти навчально-методичне забезпечення й викладати спеціалізовані дисципліни у закладах вищої освіти.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи

Тема 1. Лекція 1. Вища освіта України, компетентнісний підхід і роль викладача.

Тема 2. Лекція 2. Педагогіка й психологія дорослого здобувача освіти.

Тема 3. Практичне заняття 1. Аналіз ролі викладача та застосування компетентнісного підходу з урахуванням педагогічних і психологічних особливостей дорослого здобувача освіти. (До лекцій 1–2.)

Тема 4. Лекція 3. Результати навчання та проєктування освітнього компонента.

Тема 5. Практичне заняття 2. Формулювання результатів навчання та розроблення структури освітнього компонента. (До лекції 3.)

Тема 6. Лекція 4. Методи навчання у вищій школі, активне й проблемне навчання.

Тема 7. Практичне заняття 3. Добір методів навчання та розроблення завдань для активного й проблемного навчання з фахових дисциплін. (До лекції 4.)

Розділ 2. Проєктування та проведення навчання

Тема 8. Лекція 5. Проєктування лекційного й практичного заняття з фахових дисциплін.

Тема 9. Практичне заняття 4. Розроблення планів-конспектів лекційного й практичного заняття з фахової дисципліни. Проведення фрагмента заняття у форматі мікрОВикладання. (До лекції 5.)

Тема 10. Лекція 6. Дистанційне та змішане навчання, цифрові засоби й доступність матеріалів.

Тема 11. Практичне заняття 5. Проєктування дистанційного або змішаного заняття з використанням цифрових засобів і забезпеченням доступності навчальних матеріалів. (До лекції 6.)

Тема 12. Лекція 7. Оцінювання результатів навчання, зворотний зв'язок і критерії.

Тема 13. Практичне заняття 6. Розроблення завдань і критеріїв оцінювання результатів навчання. Моделювання надання зворотного зв'язку здобувачам освіти. (До лекції 7.)

Тема 14. Лекція 8. Академічна доброчесність, професійна етика та соціальна відповідальність викладача. Педагогічна комунікація, командна робота й урегулювання педагогічних ситуацій. Принципи сталого розвитку в освітньому процесі.

Тема 15. Практичне заняття 7. Розв'язання педагогічних ситуацій із дотриманням академічної доброчесності та професійної етики. Моделювання педагогічної комунікації, командної роботи й лідерства. (До лекції 8.)

Тема 16. Лекція 9. Безпека освітнього процесу, безперервність навчання й рефлексія викладача.

Тема 17. Практичне заняття 8. Розроблення плану забезпечення безпеки та безперервності навчання. Самоаналіз проведеного заняття й визначення напрямів професійного вдосконалення викладача. (До лекції 9.)

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/4505

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час лекційних і практичних занять та перевірки завдань самостійної роботи, зокрема поданих через Віртуальну аудиторію КПУ. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів освіти через усні відповіді, участь у дискусіях та обґрунтування педагогічних рішень. Практичні вміння оцінюються за результатами формулювання результатів навчання, добору методів навчання, розроблення планів-конспектів занять, проєктування дистанційного або змішаного навчання, підготовки завдань і критеріїв оцінювання, мікрОВикладання та розв'язання педагогічних ситуацій. Враховуються вміння надавати конструктивний зворотний зв'язок, дотримуватися академічної доброчесності й професійної етики, забезпечувати безпеку та безперервність навчання, здійснювати самоаналіз педагогічної діяльності.

2. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі екзамену та передбачає відповідь на теоретичне питання і розв'язання педагогічної ситуації за матеріалом дисципліни. Теоретична частина спрямована на перевірку знань закономірностей, принципів, методів і форм організації навчання у вищій школі. Практична частина передбачає обґрунтування педагогічних рішень щодо проєктування заняття, добору методів навчання, оцінювання результатів, надання зворотного зв'язку або організації педагогічної взаємодії. Оцінюються правильність і повнота відповіді, узгодженість запропонованих рішень із результатами навчання, урахування доступності, безпеки, професійної етики та академічної доброчесності. Екзамен оцінюється за 100-бальною шкалою; його питома вага в підсумковій оцінці становить 20 %.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

$$\text{Підсумковий бал} = (B_{\text{вхід.}} \times k_{\text{вхід.}}) + (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \dots + (B_n \times k_n) + (B_{\text{екз.}} \times k_{\text{екз.}})$$

де:

$B_{\text{вхід.}}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{вхід.}}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{\text{вхід.}} = 0$). Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \dots + k_n + k_{\text{екз.}} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1 Теоретичні основи педагогіки вищої школи	100	0,40	40
Тема 3. Практичне заняття 1. Аналіз ролі викладача та застосування компетентнісного підходу з урахуванням педагогічних і психологічних особливостей дорослого здобувача освіти. (До лекцій 1–2.)	100	0,12	12
Тема 5. Практичне заняття 2. Формулювання результатів навчання та розроблення структури освітнього компонента. (До лекції 3.)	100	0,14	14
Тема 7. Практичне заняття 3. Добір методів навчання та розроблення завдань для активного й проблемного навчання з фахових дисциплін. (До лекції 4.)	100	0,14	14
Розділ 2 Проєктування та проведення навчання	100	0,40	40
Тема 9. Практичне заняття 4. Розроблення планів-конспектів лекційного й практичного заняття з фахової дисципліни. Проведення фрагмента заняття у форматі мікрОВикладання. (До лекції 5.)	100	0,08	8
Тема 11. Практичне заняття 5. Проєктування дистанційного або змішаного заняття з використанням цифрових засобів і забезпеченням доступності навчальних матеріалів. (До лекції 6.)	100	0,08	8
Тема 13. Практичне заняття 6. Розроблення завдань і критеріїв оцінювання результатів навчання. Моделювання надання зворотного зв'язку здобувачам освіти. (До лекції 7.)	100	0,08	8
Тема 15. Практичне заняття 7. Розв'язання педагогічних ситуацій із дотриманням академічної доброчесності, професійної етики, соціальної відповідальності та принципів сталого розвитку. Моделювання педагогічної комунікації, командної роботи й лідерства. (До лекції 8.)	100	0,08	8
Тема 17. Практичне заняття 8. Розроблення плану забезпечення безпеки та безперервності навчання. Самоаналіз проведеного заняття й визначення напрямів професійного вдосконалення викладача. (До лекції 9.)	100	0,08	8
Екзамен	100	0,20	20
Разом	100	1,00	100
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	До 10 балів		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	ECTS	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання з педагогіки вищої школи, критично аналізує педагогічні підходи та аргументовано обґрунтовує власні рішення. Самостійно й творчо проектує заняття, узгоджуючи результати навчання, методи, завдання та критерії оцінювання. Якісно проводить мікровикладання, надає конструктивний зворотний зв'язок, розв'язує нестандартні педагогічні ситуації. Демонструє високий рівень самоорганізації, рефлексії та дотримання академічної доброчесності й професійної етики.
82–89	B	Добре	Здобувач вільно володіє програмним матеріалом і педагогічною термінологією, самостійно систематизує інформацію та робить аргументовані висновки. Правильно розробляє плани-конспекти занять, добирає методи навчання й критерії оцінювання, проводить фрагмент заняття та розв'язує педагогічні ситуації. Допускає лише незначні неточності, які не впливають на зміст і результат виконаних завдань.
75–81	C	Добре	Здобувач демонструє достатні знання основних положень педагогіки вищої школи, виокремлює головне, проте не завжди глибоко обґрунтовує педагогічні рішення. Розробляє план заняття, навчальні завдання та критерії оцінювання за зразком, загалом правильно проводить мікровикладання й розв'язує типові педагогічні ситуації. Потребує окремих уточнень під час адаптації педагогічних підходів до викладання фахових дисциплін; самостійно виправляє помилки після мінімальної підказки викладача.
67–74	D	Задовільно	Здобувач розуміє базові педагогічні поняття та відтворює основний матеріал переважно на репродуктивному рівні. Виконує практичні завдання за зразком, але допускає помилки в узгодженні результатів навчання, методів і критеріїв оцінювання. Відповіді та обґрунтування педагогічних рішень недостатньо послідовні. Потребує допомоги викладача під час проектування заняття, мікровикладання та розв'язання педагогічних ситуацій.

100-бальна система	ECTS	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями основних понять, принципів, методів і форм організації навчання у вищій школі. Відповіді поверхові, знання фрагментарні. За постійної допомоги викладача складає найпростіший план заняття, добирає навчальні завдання та частково розв'язує типову педагогічну ситуацію. Допускає значну кількість помилок, але демонструє розуміння загальної суті педагогічної діяльності та досягає мінімально необхідних результатів навчання.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач володіє лише частиною базових знань із педагогіки вищої школи, яких недостатньо для досягнення мінімально необхідних результатів навчання. Допускає суттєві помилки в педагогічній термінології, не може самостійно розробити узгоджений план заняття, дібрати методи й критерії оцінювання або розв'язати типову педагогічну ситуацію. Надається можливість повторного складання контрольного заходу.
0–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє базових знань із педагогіки вищої школи та необхідних практичних умінь. Оцінювані завдання відсутні або їх виконання засвідчує нерозуміння основ організації навчання, педагогічної комунікації та оцінювання. Не може пояснити основні елементи плану заняття чи запропонувати обґрунтоване розв'язання педагогічної ситуації навіть за допомоги викладача. Потребує повторного вивчення навчальної дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання</p>	<p>З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.</p>
<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилаючись на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами.</p> <p>У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.</p>
<p>Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану</p>	<p>Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу.</p> <p><i>Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог</i></p> <p>У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів.</p> <p>Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим.</p> <p>Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умов опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі.</p> <p><i>Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин</i></p> <p>У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».</p> <p>Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кулішов В. С. Педагогіка вищої школи: електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 120 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747987/>.
2. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/>.
3. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи : навчальний посібник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8091>.
4. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи : підручник. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с. URL: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchoyi%20shkoly.pdf>.
5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. Міністерство освіти і науки України. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти щодо підтримки принципів академічної доброчесності. 2018. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>.
8. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Офіційний сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Міністерство освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/>; Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського: <https://dnrb.gov.ua/>.

Чинні внутрішні положення КПУ про організацію освітнього процесу, оцінювання та академічну доброчесність – на офіційному сайті університету.